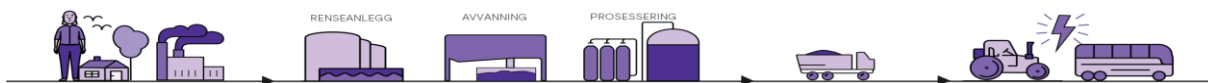

PROGRAM

Kl. 08.30 Registrering og litt frokost

Kl. 09.00 Velkommen!

v/ Ragnhild Aalstad, direktør Norsk vann og Ingebjørg Harto, daglig leder, LUP

Kl.09.05 Vi kobler oss på dagen!

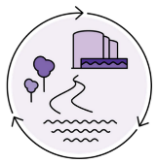
v/ Arne Haarr Norsk, Vann og Cecilie Endresen, LUP

Kl. 09.15 Vi setter fokus på FREMTIDENS RENSEANLEGG

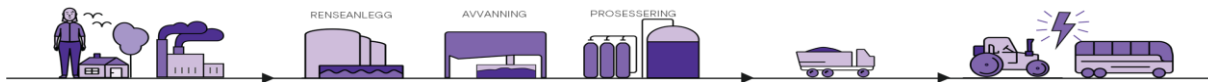
- **Fremtidens renseanlegg – hva er status i forhold til samhandling om RA – prosess frem til der vi er i dag - og muligheter videre?**
v/ Bjørnar Andersen, Porsgrunn kommune
- **Gjøvik og Vestre Toten kommune har fulgt anbefalingen om å samarbeide om felles renseanlegg. Hva er deres erfaringer fra prosessen?**
v/ Asbjørn Tufto, Gjøvik kommune
- **Samarbeid om deler av prosessen; kontraktstrategi – prosjektledelse**
Hvordan lage en attraktiv konkurranse? *v/ Jørgen Fidjeland, Tønsberg renseanlegg IKS*
- **SAMSPILL som gjennomføringsmodell - flere veier til mål - på hvilket grunnlag velge formen på samspillet fra tidlig fase til bygget står ferdig?**
v/ Marthe Sinnes, PPM Prosjekt
- **Innspill / samtale rundt bordene**

Kl.10.45 PAUSE

- **Press på kapasiteten i markedet - både mht rådgivere og leverandører. Hva kan kommunene gjøre for å unngå tidsklemma? Hvilket handlingsrom har statsforvalteren mht tidsfrister?** *v/ Hilde Skålevåg, Statsforvalter i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus*
- **Mindre sekundærrenseanlegg – kommunene kan samarbeide om en portefølje med renseanlegg over tid – en vinn/vinn** *v/ Anders Nohre-Walldén, Marstrand*
- **MBBR design og prosjektering basert på et “skid”system konsept for avløpsrenseanlegget over 10 000 pe i Norge** *v/ Jon Gregar Siljudalen, Biowater AS*
- **Ultrakompakt biologisk nitrogenfjerning ved bruk av fortettet biomasse**
v/ Anniken Alsos, Suez AS

PROGRAM

KL.12.00 LUNSJ

KL. 12.45 Vi setter fokus på SAMMEN OM SLAMBEHANDLING

- **Kommunene i “Sammen om slambehandling” sine vurderinger og valg**
v/ Jørgen Fidjeland, Tønsberg renseanlegg IKS
- **Hvordan 7 kommuner på Sunnmøre bruker kunnskapsgrunnlagene og tilpasser det til regionale behov**
v/ Gørill Horrigmoe, LUP på vegne av Nordre Sunnmøre
- **Med nytt gjødselregelverk på plass - hvordan bør kommunene planlegge slambehandling og utnyttelse av ressursene - med utgangspunkt i ulike typer renseteknologi og lokale forhold?**
Innledning v/ Arne Haarr, Norsk Vann
I samtale med: Sveinung Folkvord, Grønn Vekst og Bjarne Paulsrud, Norconsult
- **Innspill/samtale rundt bordene**

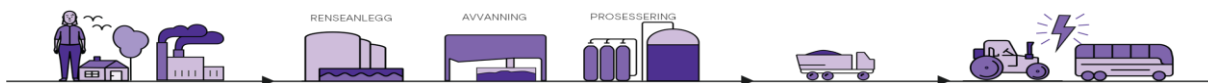
KL.14.10 PAUSE

- **Gjenvinning av fosfor-ressursene til et betalende marked – teknologier og markedsmuligheter. Om case-studier i et pågående prosjekt.**
v/ Trine Eggen, Nibio
- **“Senter for fremtidens avløpssystemer” er under etablering – hvordan kan dette være et nav for koblingen mellom leverandører og kommuner?**
v/ Sondre Meland, NIVA
- **Neste steg for initiativene og takk for i dag!**
v/ Arne Haarr, Norsk Vann og Cecilie Endresen, LUP

KL.15.00 SLUTT

PROGRAM

MER INFORMASJON OM DE 2 INITIATIVENE

2022 startet 13 kommuner i Østlandsområdet å jobbe sammen i en fellesprosess for å finne felles løsninger for fremtidig slambehandling; [Sammen om slambehandling](#). Kommunene sto foran betydelig oppgraderinger av sine renseanlegg, som ville innebære at kommunene kom til å få en betydelig økning i den slammengden som skal behandles.

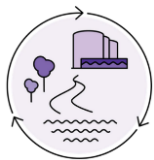
I desember 2023 ble disse anbefalingene en rettesnor for hvordan kommune skulle løse utfordringene knyttet til slambehandling fremover:

- Kommunene bør bygge og eie anleggene selv
- Kapasiteten i eksisterende offentlig eide anlegg bør utnyttes
F.eks. gjennom Offentlig- Offentlig samarbeid
- Foruten kostnadene, bør fleksibilitet/beredskap og energiutnyttelse være de viktigste driverne i valg av løsning
- Det anbefales behandlingsløsninger basert på utråkning og fremtidig pyrolyse av slam
- Det bør etableres 3 behandlingsanlegg i regionen
- Anleggene bør forberedes for å ha andre nedstrømsløsninger for avsetning av biorest i tillegg til landbruket (jordforbedring, biokull)
- Kommunen bør samarbeide om beredskap og utvikling av teknologi og bruksområder for biokull fra slam

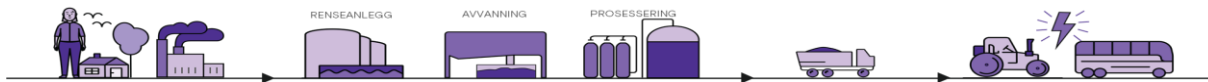
I 2023 startet 22 kommuner med sluttresipient Oslofjorden fellesinitiativet [Fremtidens renseanlegg](#) for å kunne løse utfordringer knyttet til etablering av nye renseanlegg eller oppgradering av eksisterende anlegg for å imøtekomme myndighetenes fremtidige krav om sekundær-, tertiær- og/eller kvartærrensing.

De 22 kommunene etterspurte innspill/anbefalinger som kunne gi følgende resultater/effekter:

- Finne robuste renseløsninger for å oppfylle dagens og fremtidige krav
- Gi økt forutsigbarhet i forhold til valg av løsning, relatert til kostnader, tidsbruk (fra planlegging via etablering til utløpt levetid), samt kvalitet gjennom prosessene
- Å skaffe en felles oversikt over kapasitet og kompetanse i markedet og oppnå felles forståelse for prosjekter som skal iverksettes i nær fremtid
- Bidra til forventningsavklaring og etterstrebe forutsigbarhet mellom myndigheter som forvalter regelverket, anleggseiere og aktører som leverer disse tjenester og anlegg
- Avdekke muligheter for samordning av offentlige anskaffelser

PROGRAM

Kunnskap opparbeidet i prosessene gjennom erfaringsdeling på tvers, innspill fra markedet, kompetanseheving innen kritiske områder, utviklingsløp mm ble samlet i to kunnskapsgrunnlag fra de to fellesprosessene. I kunnskapsgrunnlagene ble det også gitt noen anbefalinger om tiltak for å løse utfordringene kommunene sto ovenfor på en best mulig måte.

Nå er det gått henholdsvis gått 1 – 1,5 år siden kommunene presenterte kunnskapsgrunnlagene. Nå tar vi opp tråden igjen og spør både kommunene, leverandørene og de andre aktørene i økosystemet for avløp:

- Hva har skjedd siden sist? Hva er status?
- Hvilke grep er tatt i henhold til den kunnskapen og anbefalingene som ble gitt?
- Er det noe i kunnskapen/anbefalingene fra prosessene som har endret seg – evt. hva og hvorfor?
- Noe ytterligere som det bør settes fokus på fremover for å lykkes med å håndtere utfordringene?

Vennlig hilsen på vegne av Norsk Vann og LUP

Arne Haarr & Cecilie Møller Endresen